

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 1/25

mun. Chișinău

04 ianuarie 2022

Inspector de Integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristina Prisacari, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni r-nul Telenești, IDNP [REDACTED], născut la data de [REDACTED], domiciliat în [REDACTED], în conformitate cu prevederile art. 35 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La data de 06.04.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 3031 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni r-nul Telenești. În conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, la data de 09.04.2021 sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, dosar numărul 20210225005.

Potrivit sesizării, dl Grigore Munteanu, în calitate de primar al s. Negureni, r-nul Telenești și de Președinte al Comisiei de Licitație din cadrul primăriei Negureni, în perioada anilor 08.06.2007 - 11.11.2019 a încheiat contracte de vânzare-cumpărare și contracte de arendă cu mai multe persoane apropiate „soția”, „nepot” și „nepoată”.

Autorul sesizării menționează că în perioada exercitării mandatului de primar concomitent cu calitatea de Președinte al Comisiei de Licitație din cadrul primăriei Negureni, dl Grigore Munteanu, a organizat licitații la care au fost expuse bunurile Autorității Publice Locale Negureni și la care au participat rudele sale, ulterior fiind desemnați și câștigători ai licitațiilor.

Petru susținerea sesizării, petentul a anexat mai multe Contracte de vânzare-cumpărare a terenurilor, Procese-verbale privind rezultatele licitațiilor, Contracte de arendă a terenurilor, precum și Act de predare-primire a imobilelor.

Inițial, inspectorul de integritate reține faptul că, atât la etapa repartizării sesizării, verificării prealabile cât și în perioada acumulării materialelor probatorii aferent dosarului de control, au fost aplicate prevederile Legii 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* și Legii 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale* în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr. 130 din 07.10.2021 (în vigoare din 29.10.2021) *pentru*

modificarea unor acte normative. Or, acțiunea în timp a actului normativ este reglementată expres în conținutul art. 73 al Legii nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

În urma examinării sesizării, inspectorul de integritate a constatat că aceasta corespunde condițiilor de formă și conținut stabilite de art. 75 alin. (1) din Codul Administrativ al RM.

Pe cale de consecință, în temeiul prevederilor legale aplicabile speței și conform art.37 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (versiune în vigoare până la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 17.10.2021 (în vigoare din 29.10.2021))* precum și în urma cercetării informației disponibile la etapa verificării prealabile a sesizării, inspectorul de integritate a prezumat existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni, r-nul Telenești, prin luarea deciziilor și semnarea actelor juridice în privința persoanelor apropiate în sensul noțiunii art. 2 al Legii 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale „soție” - dna [REDACTED], „nepoată” - dna [REDACTED] și „nepot” - dl [REDACTED]*.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (versiune în vigoare până la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 17.10.2021 (în vigoare din 29.10.2021))*, inspectorul de integritate, în urma verificării prealabile a sesizării, la data de 26.04.2021 a emis Procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 263/25 prin care a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința dlui Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni, r-nul Telenești.

Prin scrisoarea nr. 04-25/2089 din 27.04.2021, recepționată conform avizului de recepție nr. DS8001605276AS la data de 11.05.2021, dl Grigore Munteanu a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a)-d), art. 32 alin. (3) – (5) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate în exercitarea atribuțiilor de control are competențe să investigheze și să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care fac obiectul procedurii fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, consultă datele Registrelor informaționale de Stat, precum și solicită autorităților competente informații și documente necesare desfășurării controlului. Prin urmare, întru documentarea stării de fapt, inspectorul a consultat Sistemul Informațional Automatizat „e-Integritate”, Sistemul Informațional „Registrul de Stat al Populației”, SIA „Cadastru”, sistemul „Acces-Web” precum și „Registrul declarațiilor privind conflictele de interese”, ținut de Autoritatea Națională de Integritate și a solicitat primăriei s. Negureni, r-nul Telenești prezentarea datelor, informațiilor și documentelor necesare controlului.

Potrivit datelor generate de sistemul informațional *e-Integritate*, se confirmă faptul că dl Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni, r-nul Telenești, în perioada 08.06.2007 (data validării mandatului de primar în baza Hotărârii Judecătoriai Telenești) – 31.07.2016, a deținut calitatea de subiect al declarării averii și a intereselor personale în conformitate cu art. 3, alin. (1) lit. a) al Legii nr. 1264/2002 *privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere* (abrogată din 01.08.2016) – primar (persoană care deține funcții de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 *cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*).

În perioada 01.08.2016 - 11.11.2019, dl Grigore Munteanu a deținut calitatea de subiect al declarării prin prisma art. 3, alin. (1) lit. a) din Legea nr.133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, ca urmare a deținerii funcției de demnitate publică, primat al s. Negureni, r-nul Telenești, prevăzute în anexă la Legea 199/2010 *cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*.

La data de 04.06.2021, dl Grigore Munteanu, asistat de un avocat în baza mandatului avocațial seria MA 1515520 din 25.05.2021 a beneficiat de dreptul său discreționar de a face cunoștință cu materialele dosarului.

Analiza informațiilor acumulate și documentelor recepționate.

Conform răspunsului Comisiei Electorale Centrale, înregistrat în cadrul Autorității la 04.05.2021 cu nr. de intrare 3876, s-a constatat că dl Grigore Munteanu a deținut mandatul de primar al s. Negureni, r-nul Telenești începând cu anul 2007 până în anul 2019, mai exact 11.11.2019.

Informația generată de baza de date ale „Registrul de Stat al Populației”, s-a stabilit că dl Grigore Munteanu și dna [REDACTED], IDNP [REDACTED] au relația de persoane apropiate „soț-soție”

Întru stabilirea relației de rudenie dintre dl Grigore Munteanu, dna [REDACTED] IDNP [REDACTED] și dl [REDACTED] IDNP [REDACTED], la data de 22.07.2021 prin Demersul nr. 04-25/3950 au fost solicitate informații de la Agenția Servicii Publice.

Respectiv, potrivit conținutului actelor de stare civilă dl [REDACTED] în raport cu dl Grigore Munteanu deține calitatea de persoană înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării de „nepot”, iar dna [REDACTED] în raport cu dl Grigore Munteanu este nepoata soției acestuia.

Urmare a solicitărilor de informații și documente necesare desfășurării controlului de la Primăria s. Negureni, r-nul Telenești, prin Demersul nr.04-25/3253 din 22.06.2021 și de la Agenția Servicii Publice prin Demersul nr.04-25/3252 din 22.06.2021 și potrivit răspunsurilor recepționate și înregistrate în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. de intrare 5643 și respectiv 5738, s-a constatat că dl Grigore Munteanu în exercitarea mandatului de primar al s. Negureni, r-nul Telenești și în calitate de Președinte al Comisiei de licitație în perioada de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale* a participat și a luat decizii, a încheiat direct și semnat următoarele acte administrative și juridice în favoarea persoanei apropiate „soția”, dnei [REDACTED], după cum urmează:

- Contract de vânzare-cumpărare a terenului aferent nr. 5178 din 10.09.2010 înregistrat cu nr. cadastral [REDACTED] cu suprafața totală de 0,6124 ha;
- Proces-verbal nr. 17 privind rezultatele licitării din 19.11.2012 a terenului cu nr. cadastral [REDACTED];
- Contract de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 10526 din 25.12.2012 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTED] cu suprafața totală de 0,1863 ha.

În perioada exercitării mandatului de primar al s. Negureni, r-nul Telenești și în calitate de Președinte al Comisiei de licitație, în perioada de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, dl Grigore Munteanu a participat și a luat decizii, a încheiat direct și semnat următoarele acte administrative și juridice care vizează persoana apropiată „nepoata”, dna [REDACTED], după cum urmează:

- Proces-verbal nr. 11 privind rezultatele licitației din 17.03.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,8724 ha;
- Contract de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 9402 din 30.04.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,8724 ha;
- Contract de arendă a terenurilor nr. 2117 din 27.02.2012 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,7304 ha și a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,6951 ha;
- Act de predare-primire a imobilelor ce constau din terenurile cu destinație agricolă cu suprafața totală de 0,6951 ha cu nr. cadastral [REDACTAT] și suprafața de 0,7304 ha cu nr. cadastral [REDACTAT], din 19.12.2011;
- Proces-verbal nr. 15 privind rezultatele licitației din 23.01.2012;
- Proces-verbal nr. 16 privind rezultatele licitației din 23.01.2012;
- Proces-verbal nr. 15 privind rezultatele licitației din 17.03.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,1443 ha;
- Contract de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 9406 din 30.04.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,1443 ha;
- Proces-verbal nr. 13 privind rezultatele licitației din 17.03.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,0800 ha;
- Contract de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 9404 din 30.04.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,08 ha;
- Proces-verbal nr. 9 privind rezultatele licitației din 17.03.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,1595 ha;
- Contract de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 9407 din 30.04.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,1595 ha;
- Proces-verbal nr.16 privind rezultatele licitației din 17.03.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,11129 ha;
- Contract de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 9405 din 30.04.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,11129 ha;
- Proces-verbal nr.10 privind rezultatele licitației din 17.03.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,6383 ha;
- Contract de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 9403 din 30.04.2014 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,6383 ha.

În perioada exercitării mandatului de primar al s. Negureni, r-nul Telenеști și în calitate de Președinte al Comisiei de licitație după intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale* dl Grigore Munteanu a participat și a luat decizii, a încheiat direct și semnat următoarele acte administrative și juridice care vizează persoana apropiată „nepot”, dl [REDACTAT], după cum urmează:

- Proces-verbal nr.3 privind rezultatele licitației cu strigare din 18.10.2018 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,8000 ha;

- Contract de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 9767 din 13.11.2018 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,8 ha.

Se menționează faptul că în toate cazurile cu privire la vânzarea-cumpărarea terenurilor aferente au fost dispuse prin Deciziile Consiliului comunei Negureni, iar înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor la Oficiul Cadastral Teritorial Telenești au fost puse în sarcină primarului s. Negureni, r-nul Telenești, dlui Grigore Munteanu. Deciziile cu privire la scoaterea la licitație a terenurilor cu destinație agricolă, la fel au fost luate de către Consiliul comunei Negureni.

Potrivit răspunsului primăriei Negureni înregistrat în cadrul Autorității cu nr. 7056 din 09.08.2021, pe parcursul perioadei deținerii mandatului de primar al s. Negureni, r-nul Telenești în Registrul declarațiilor privind conflictele de interese nu au fost declarate și/sau înregistrate declarații cu privire la declararea conflictului de interese real de către dl Grigore Munteanu.

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, în conformitate cu alin. (3), art. 37 al Legii nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (versiune în vigoare până la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 17.10.2021 (în vigoare din 29.10.2021))* prin scrisoarea nr. 04-25/4494 din 11.08.2021, recepționată la data de 01.09.2021, conform avizului de recepție DS8001935981AS, dlui Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni, r-nul Telenești i-a fost solicitat prezentarea punctului de vedere, însă până la data întocmirii Actului de constatare acesta nu a prezentat.

Aprecierea inspectorului de integritate

În concluzia celor nominalizate, inspectorul de integritate remarcă, că dl Grigore Munteanu, exercitând mandatul de primar al s. Negureni, r-nul Telenești, în perioada de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, ulterior după intrarea în vigoare a legii, a participat și a luat decizii, a încheiat direct și semnat acte administrative și juridice în privința persoanelor apropiate „soție”, „nepoată” și „nepot”.

De menționat că în perioada de referință, dl Grigore Munteanu, aflându-se în exercițiul mandatului de primar al s. Negureni, r-nul Telenești, deținea calitatea de subiect al declarării, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese* (în vigoare până la 01.08.2016) – în continuare Legea nr. 16/2008.

Or, ținând cont de principiul aplicabilității legii în timp, constatarea unei încălcări și sancționarea acesteia se stabilește conform legii în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În cele din urmă, dat fiind faptul că semnarea actelor supra menționate a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008, inspectorul de integritate consideră că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor legale a acestei legi, a Legii nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale* și a Legii nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

Astfel, potrivit prevederilor art. 2 din Legii nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese, conflictul de interese* - reprezintă conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art.3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii.

interes public este interesul general al societății ca persoanele care dețin funcții publice să ia, în îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, decizii imparțiale și legitime.

interes personal reprezintă orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art.3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora.

persoane apropiate – soțul (soția), persoanele înrudite prin sînge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).

Conform art. 5, alin. (1) al Legii nr. 16/2008, dl Grigore Munteanu, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu avea obligația de a lua decizii conducând-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale.

Potrivit art. 5, alin. (2) al aceleiași legi, dl Grigore Munteanu avea obligația de a renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau să se abțină de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale.

Corespunzător art. 9, alin. (1) și art. 11 ale Legii nr. 16/2008, dl Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni, r-nul Telenești urma să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, fiind responsabil pentru identificarea intereselor sale personale, care ar putea intra sau sînt în conflict cu îndatoririle sale oficiale, precum și pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.

Iar la art. 9 alin. (2), era expres prevăzut că conducătorii organizațiilor publice vor anunța Comisia Națională de Integritate despre conflictele de interese în care se află.

Prin urmare, aflat în situație de conflict de interese, dl Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni, r-nul Telenești avea obligația să le trateze prin acceptarea responsabilităților pentru identificarea intereselor personale, reieșind din relația sa cu dna [REDACTED], dna [REDACTED] și dl [REDACTED] care erau în conflict cu îndatoririle sale în calitate de primar, precum și prin acceptarea responsabilităților de a lua măsuri pentru soluționarea pozitivă a conflictelor de interese în care se afla.

În acest sens, conduita legală a dlui Grigore Munteanu, era să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la data constatării, în scris Comisia Națională de Integritate, precum că este afectat de conflictul de interese în exercitarea atribuțiilor legale de primar.

Prin urmare, inspectorul reiterează că în perioada anului 2010-01.08.2016, normele prevăzute de art. 9 și art. 11 din Legii nr. 16/2008, îl obligau pe dl Grigore Munteanu, primar al s. Negureni, r-nul Telenești să manifeste conduita consemnată în aliniatele anterioare întru respectarea regimului juridic al conflictelor de interese conform legii.

La caz, din materialele disponibile la dosarul de control, nu a fost identificate probe pertinente și legale, în vederea demonstrării de către dl Grigore Munteanu și a informării Comisiei Naționale de Integritate despre conflictul de interese în care s-a aflat, când a fost chemat să semneze actele administrative și juridice în privința persoanelor apropiate.

Din informațiile prezentate de primăria Negureni rezultă că în Registrul Declarațiilor cu privire la conflictele de interese nu au fost declarate conflicte de interese reale de către dl Grigore Munteanu, în exercitarea atribuțiilor de primar al s. Negureni, r-nul Telenești.

Potrivit Registrului declarațiilor cu privire la conflictele de interese, ținut de Autoritatea Națională de Integritate, pe parcursul exercitării mandatului de primar al s. Negureni, r-nul Telenești (în perioada 2016 – 2019), nu au fost înregistrate Declarații cu privire la conflictele de interese reale declarate de către subiectul declarării, dl Grigore Munteanu. Este de remarcat faptul că Registrul declarațiilor cu privire la conflictele de interese a fost creat și pus în aplicare în luna august 2018, însă în cazul în care subiectul controlului ar fi depus Declarația cu privire la existența conflictelor de interese reale în termenul și modul stabilit expres de lege, chiar dacă la momentul depunerii Declarației acest Registru nu era creat, ulterior după ce a fost implementat, Declarația subiectului ar fi fost introdusă în Registrul respectiv. În consecință, lipsa în Registrului declarațiilor cu privire la conflictele de interese a informației (declarației scrise) despre declararea de către subiectul controlului a conflictelor de interese constituie o consecință a nedeclarării acestor situații de conflict de interese în condițiile legii.

Prin urmare, inspectorul de integritate reiterează, că dl Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni, r-nul Telenești nu a tratat și nu a soluționat conflictul de interese apărut la semnarea actelor juridice nominalizate, prin ce a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese reglementat de prevederile Legii 16/2008 *cu privire la conflictual de interese*, în vigoare la data semnării acestora.

În continuare, după intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, prin care a fost abrogată Legea 16/2008, dl Grigore Munteanu, deținând în continuare funcție de demnitate publică prevăzută în anexa la Legea nr. 199/2010 *cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică* (primar al s. Negureni, r-nul Telenești), avea calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în temeiul art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*.

Inspectorul de integritate relevă că de la data de 10.09.2010 – 30.04.2014, perioada în care dl Grigore Munteanu, în calitate de primar al s. Negureni, r-nul Telenești, a admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese prin semnarea actelor administrative și juridice în privința persoanelor apropiate, însă prevederile Legii nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese (în vigoare la acel moment)*, Legii nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* și Legii nr. 436/2006 *privind administrația publică locală* nu stipulau că mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real. Astfel, speței nu se vor aplica dispozițiile art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, art. 5 alin. (4) lit. a¹) din Legea nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* și art. 28 alin. (2) lit. d¹) Legea nr. 436/2006 *privind administrația publică locală*.

Or, potrivit prevederilor art. 73 alin. (3) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 *cu privire la actele normative*, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv, prin urmare subiectul declarării nu poate fi sancționat în temeiul prevederilor Legii *privind declararea averii și a intereselor personale* nr. 133/2016 și Legii 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

În rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, urmare a examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate în baza materialelor acumulate, având în vedere cadrul legal pertinent ce guvernează speța, inspectorul de integritate a identificat elemente constitutive ale încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, în sensul definit de Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, de către dl Grigore Munteanu în perioada exercitării mandatului de primar al s. Negureni, r-nul Telenești, prin faptul că nu s-a abținut de la luarea deciziilor și de la semnarea, încheierea directă a actelor administrative și juridice și anume Proces-verbal nr. 3 privind rezultatele licitației cu strigare din 18.10.2018 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,8000 ha și a Contractului de vânzare-cumpărare a obiectului la licitația cu strigare nr. 9767 din 13.11.2018 a terenului agricol înregistrat cu nr. cadastral [REDACTAT] cu suprafața totală de 0,8 ha în privința persoanei apropiate „nepot” prin ce a admis consumarea conflictelor de interese în sensul art. 12 alin. (10) din Legea 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*.

În drept, potrivit **art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016** privind declararea averii și intereselor personale, **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016, conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Reieșind din același articol, interesul personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

La fel, persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4), (5) în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

- să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;
- să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre

modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Subsecvent, art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale* prevede că primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sunt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit de lege.

În context, dl Grigore Munteanu, în perioada exercitării mandatului de primar al s. Negureni, r-nul Telenești a avut obligația să informeze Autoritatea Națională de Integritate despre situația de conflicte de interese reale în care sa aflat, imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită acte administrative și să nu încheie acte juridice până la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese.

Iar, conform art. 12 alin. (10) din Legea supra menționată, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare.*

În contextul celor expuse supra, se reține că, dl Grigore Munteanu fiind subiect al declarării averii și intereselor personale, avea obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute la art. 11 din Legea nr. 133/2016, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, prin asigurarea transparenței și a controlului public al activității, prin responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 768/2000 *privind statutul alesului local*, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Conform art. 11 alin. (2) din Legea nr. 199/2010 *cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*, demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

În scopul evitării admiterii conflictelor de interese, legiuitorul a stabilit normele restrictive pentru agenții publici întru creșterea încrederii societății în faptul că entitățile și agenții publici își îndeplinesc misiunea în conformitate cu interesul public, nu cu interesul acestuia personal.

Se atrage atenția supra faptului că la data de 29.10.2021 au fost operate și publicate în Monitorul Oficial nr. 264-265 modificări în Legea 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* și Legea 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, însă în partea ce ține de procedurile aflate pe rol, acestea urmează a fi definitivitate prin prisma procedurilor existente la momentul inițierii acestora, cu considerarea prevederilor noii legi în partea ce ține de sancțiunile aplicate.

Prin prisma **art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate**, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane

terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Potrivit **art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale**, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Prin Legea nr. 134/2016 *pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, în vigoare din 01 august 2016 (*versiune în vigoare până la modificarea Legii 132/2016 prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr. 130 din 17.10.2021 (în vigoare din 29.10.2021)*), art. 5 alin. (4) din Legea nr. 768/2000 *privind statutul alesului local* a fost completat cu lit. a¹) și art. 28 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 *privind administrația publică locală* a fost completat cu lit. d¹) potrivit cărora mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.

Sub aspect procedural, în conformitate cu prevederile **art. 39 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016** în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru aceasta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Potrivit **art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016** inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Prin urmare, inspectorul de integritate menționează că dl Grigore Munteanu a mai admis abateri similare prin care anterior a fost constat prin Act de constatare nr. 220/11 din 24 septembrie 2020 cu privire la nerespectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale și Actul de constatare nr. 34/08 din 08.12.2012 cu privire la nerespectarea regimului juridic al conflictelor de interese publicate pe pagina web a Autorității prin care s-a stabilit încălcarea.

De menționat că subiectul controlului nu mai deține funcția de demnitate publică din 11.11.2019.

Generalizând rezultatele controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese prin prisma cadrului legal pertinent, conducându-mă de principiile concludenței, utilității și veridicității în examinarea sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probatoriu administrat în raport cu presupusele încălcări invocate la etapa inițierii controlului, ținând cont de natura, durata abaterilor, comiterea unor abateri similare anterior și de funcția de demnitate publică deținută anterior de subiectul controlului, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni, r-nul Telenești manifestat prin:

✓ nedeclararea în termenul prevăzut de legislație, a conflictelor de interese reale în conformitate art. 12 alin. (5) și (7) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*;

✓ nesoluționarea conflictelor de interese în termen prevăzut de legislație, în conformitate cu art. 14 alin. (2) –(4) din Legea nr. 133/2016;

✓ încheierea directă a actelor juridice în privința persoanei apropiate „nepot”, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*.

În baza celor expuse, exercitând dreptul discreționar în conformitate cu prevederile art. 19, art. 35, art. 36, art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Grigore Munteanu, ex-primar al s. Negureni r-nul Telenești, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese reale și admiterea conflictelor de interese consumate în cazul luării deciziilor și semnării/încheierii actelor juridice în privința persoanei apropiate „nepot”, în exercitarea mandatului de primar, în circumstanțele descrise în prezentul Act.

2. Se decede dl Grigore Munteanu din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, în condițiile art. 23 alin. (7) din Legea 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*, pe o perioadă de 3 ani, de la data rămânerii definitive a actului de constatare sau respectiv, din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

3. Se înscrie dl Grigore Munteanu în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică de la data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se aduce la cunoștința dlui Grigore Munteanu Actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, 4).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristina PRISACARI